

Sygn. akt: II C 1958/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 marca 2017 roku (data prezentaty) K. D. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 400,00 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz o przyznanie kosztów procesu.

(pozew, k. 2-5)

Pozwem z dnia 9 marca 2017 roku (data prezentaty) A. D. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 400,00 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz o przyznanie kosztów procesu.

(pozew, k. 2-5 – akta II C 1959/17)

Postanowieniem z 10 kwietnia 2017 roku połączono sprawę II C 1959/17 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą II C 1958/17.

(postanowienie w aktach sprawy II C 1959/17)

W uzasadnieniu pozwów wyjaśniono, iż dochodzona kwota stanowi odszkodowanie z tytułu opóźnienia lotu, zaplanowanego na dzień 25 lipca 2016 roku z G. do F.. Jak wskazano lot (...) był opóźniony o ponad 3 godziny. Powodowie wzywali pozwaną do zapłaty kwoty po 400 euro, pozwana nie odpowiedziała na wezwanie. Jako podstawę dochodzonych roszczeń wskazano Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku (dalej: rozporządzenie nr 261/04)

(pozew k. 2-5, pozew, k. 2-5 – akta II C 1959/17).

Pozwana (...) sp. z o.o. w W. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła w dniu 28 kwietnia 2017 roku odpowiedź na pozew, w której wniosła o oddalenie powództwa w całości, podniosła zarzut wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności oraz niewykazania przez powodów odbycia lotu, wobec braku przedstawienia karty pokładowej. Ponadto pozwana wniosła o zmiarkowanie wysokości odszkodowania, oraz ewentualnie o oddalenie powództwa w zakresie odsetek wobec ich nieprawidłowego naliczenia i o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana podniosła, iż przyczyną opóźnienia były złe warunki meteorologiczne na lotnisku w G. uniemożliwiające start wszystkim samolotom, oraz niesprawny system nawigacyjny (...) w porcie lotniczym, a nadto, że powodowie nie wszczęli postępowania reklamacyjnego a zatem powództwo było przedwczesne.

(odpowiedź na pozew., k. 17-21)

W piśmie z dnia 20 października 2017 roku (data prezentaty) podniesiono, że pozwana w dniu 21 kwietnia 2017 roku w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty z dnia 15 września 2016 roku oświadczyła, że powodom zostanie wypłacona rekompensata za opóźniony lot (...), a tym samym uznała dług pozwanych i przyznała, że opóźnienie lotu nie było spowodowane nadzwyczajnymi okolicznościami. Ponadto powodowie podnieśli, że pozwana nie przedłożyła żadnych dokumentów, które mogłyby wykazać fakt istnienia nadzwyczajnych okoliczności. Ponadto powód zakwestionował wniosek pozwanego o miarkowanie wysokości odszkodowania wskazując, że jest ono ryczałtowe i nie podlega markowaniu.

(pismo powoda z dnia 20 października 2017 r., k. 33-44)

W dalszym ciągu postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. D. i A. D. mieli zaplanowany lot nr (...) na trasie G. - F. w dniu 25 lipca 2016 roku. Lot był opóźniony o ponad 3 godziny. Przelot na trasie G. - F. realizowany był przez przewoźnika lotniczego: (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W..

Powodowie wezwali pozwaną do zapłaty pismem z dnia 15 września 2016 roku doręczonym w dniu 29 września 2016 roku, w terminie 30 dni od daty doręczenia wezwania.

(wezwanie do zapłaty, k.10-11).

Pozwana nie wypłaciła odszkodowania (okoliczność bezsporna).

Odległość między G. a F. wynosi 2797 km (fakt notoryjny).

Sąd ustalił fakt odbycia lotu przez powodów, uznając tę okoliczność za przyznaną przez pozwaną wobec nie ustosunkowania się do zobowiązania Sądu do przedłożenia listy pasażerów przedmiotowego lotu zgodnie z nałożonym przez Sąd rygorem przyjęcia tej okoliczności za przyznaną. Zgodnie bowiem z art. 230 k.p.c., gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

Sąd nie uznał za udowodnioną okoliczności istnienia nadzwyczajnych okoliczności. Na dowód istnienia tych okoliczności pozwany złożył depeszę (...) (k.28), jednak w ocenie Sądu odczytanie tej depeszy wymagało wiadomości specjalnych, a pozwany nie wnosilo przeprowadzenie żadnego dodatkowego dowodu, który umożliwiłby Sądowi czy też stronie przeciwnej zapoznanie się z treścią zapisów depeszy. Nadto wskazać należy, że część depeszy sporządzona została w języku angielskim, który nie jest językiem urzędowym.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powództwa podlegały uwzględnieniu w całości.

Zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźniony lot uregulowane zostały przepisami unijnymi i zawarte są w Rozporządzeniu nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91 (dalej: „Rozporządzenie nr 261/04”).

Zgodnie z art.5 ust.1 lit. c rozporządzenia nr 261/04, w przypadku odwołania lotu, pasażerowie których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, chyba że: i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu, ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu, lub (...) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) - c) rozporządzenia nr 261/04, w przypadku odwołania do powyższego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1 500 kilometrów, w wysokości 400 EUR dla wszystkich lotów o długości od 1 500 do 3 500 kilometrów oraz 600 EUR dla wszystkich innych lotów niż loty określone w lit. a) lub b).

Uprawnienie do żądania odszkodowania zostało rozciągnięte na pasażerów lotów opóźnionych, jeżeli z powodu tych lotów poniosą stratę czasu wynoszącą co najmniej trzy godziny, czyli jeżeli przybędą do ich miejsca docelowego co najmniej trzy godziny po pierwotnie przewidzianej przez przewoźnika lotniczego godzinie przylotu. Taką wykładnię przyjął Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 19 listopada 2009 roku w sprawach połączonych C-402/07 i C-432/07 mających za przedmiot wnioski o wydanie na podstawie art. 234 WE orzeczeń w trybie prejudycjalnym, złożone w postępowaniu C. S., G. S., A. S. p-ko (...) (C-402/07) oraz S. B., K. L. p-ko A. France SA (C-432-07). Jak zauważył Trybunał Sprawiedliwości „Artykuły 5, 6 i 7 rozporządzenia nr 261/04 ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów należy interpretować w ten sposób, że do celów stosowania prawa do odszkodowania pasażerów opóźnionych lotów można traktować jak pasażerów odwołanych lotów oraz że mogą oni powoływać się na prawo do odszkodowania przewidziane w art. 7 tego rozporządzenia, jeżeli z powodu tych lotów poniosą stratę czasu wynoszącą co najmniej trzy godziny, czyli jeżeli przybędą do ich miejsca docelowego co najmniej trzy godziny po pierwotnie przewidzianej przez przewoźnika lotniczego godzinie przylotu. Niemniej takie opóźnienie nie rodzi po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego”.

Mając na uwadze związanie sądów krajowych wykładnią aktów Unii Europejskiej sformułowaną przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, wyżej przytoczone regulacje stanowią normatywną podstawę roszczenia powodów.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że w okolicznościach niniejszej sprawy poza sporem pozostawał fakt, iż lot, którego pasażerem byli powodowie był opóźniony.

Jak wskazano powyżej opóźnienie lotu nie rodzi po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków (art. 5 ust. 3 rozporządzenia), to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego.

W myśl art. 6 k.c., strona wywodząca z danego faktu skutki prawne powinna fakt ten udowodnić. Po zastosowaniu tej zasady do realiów niniejszej sprawy wynika, że pozwana w celu uzyskania korzystnego dla siebie wyroku powinna wykazać wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności. Zdaniem Sądu pozwana nie podołała temu obowiązkowi, bowiem nie przedstawiła dowodów wskazujących na fakt ich wystąpienia.

Nie można również nie zwrócić uwagi, że pozwany przewoźnik lotniczy powinien działać ze szczególną starannością w zakresie prowadzonej przez siebie działalności i tak planować siatkę – zwłaszcza stałych, rejsowych - połączeń, aby pomiędzy lądowaniem a rozpoczęciem kolejno po sobie następujących lotów rejsowych (planowych) w rotacji zarezerwowany był czas na przeprowadzenie wymaganych czynności technicznych i wyeliminowanie zwykłych, niewielkich opóźnień. W przeciwnym razie działanie przewoźnika lotniczego należałoby uznać za nieracjonalne, bo niewielkie nawet opóźnienie jednego lotu powodowałoby opóźnienie wszystkich kolejnych, wykonywanych tym samym statkiem powietrznym, co więcej, tak zainicjowane opóźnienie z każdym kolejnym lotem zwiększałoby się, powodując poważne niedogodności dla pasażerów.

Należy jeszcze przytoczyć orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie (wyrok NSA z dnia 2 sierpnia 2016 r. I OSK (...)), który wskazał, że „opóźnienie lotu wynikające z opóźnienia się poprzedniego rejsu nie spełnia przesłanek nadzwyczajnych okoliczności określonych w art. 5 ust. 3 oraz motywu 14 i 15 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie nr 295/91. Opóźnienie to nie stanowi bowiem nadzwyczajnej okoliczności wymienionej w motywie 14 i 15 powołanego rozporządzenia, której przewoźnik lotniczy nie mógł uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, skoro nie było ono efektem działania czynników zewnętrznych, na które przewoźnik nie miał jakiegokolwiek wpływu.”

Sąd uznał, że pozwana nie wykazała, aby opóźnienie w rotacji lotu na trasie G.-F. zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Wobec powyższego, stronie powodowej przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 7 rozporządzenia nr 261/04.

Żądanie powoda w zakresie odsetek znajduje swoje oparcie w brzmieniu art. 481 § 1 k.c. zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z brzmienia art. 481§1 k.c. wynika, że ustawowy obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie dotyczy wyłącznie długu pieniężnego, a więc takiej sytuacji, gdy przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna (por. wyrok SN z dnia 5 lipca 2001 r., II CKN 1101/00, LEX nr 551098). W niniejszej sprawie przedmiotem świadczenia była suma pieniężna, jak również istniało znaczne opóźnienie w dokonaniu płatności przez pozwanego, w związku z czym zasadne było zasądzenie odsetek. Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego dochodząc odsetek za opóźnienie, nie musi wykazywać swej szkody. Dlatego słowa „chociażby nie poniósł żadnej szkody” zawarte w art. 481§1 k.c. należy interpretować jako zwolnienie wierzyciela z obowiązku dowodzenia faktu zaistnienia szkody i jej wysokości przy domaganiu się świadczenia odsetek za opóźnienie od dłużnika (wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 393/07, LEX nr 391841).

Dłużnik nie może również uwolnić się od odpowiedzialności, wykazując, że nie ponosi odpowiedzialności za okoliczności, które spowodowały opóźnienie. W przypadku obowiązku zapłaty odsetek mamy więc do czynienia z bardzo surowym reżimem odpowiedzialności (tzw. odpowiedzialność absolutna, za sam skutek), ponieważ dłużnik nie może się od niej uwolnić ani przez ekskulpację, ani przez powołanie się na okoliczności egzoneracyjne (por. W. Popiołek (w:) Kodeks..., s. 66 i cyt. tam autorzy; K. Zagrobelny, Kilka uwag..., s. 586; A. Ohanowicz, Zobowiązania..., s. 205). Judykatura przyjęła, że nawet wówczas, gdy wierzyciel po wezwaniu dłużnika do zapłaty odszkodowania odmawia przyjęcia części tego odszkodowania na podstawie ugody, nie traci możliwości żądania odsetek za cały czas opóźnienia wierzyciela (wyrok SN z dnia 23 marca 1977 r., II CR 63/77, LEX nr 7920 z glosą A. Wiśniewskiego, PiP 1978, z. 12, poz. 172).

Powodowie działając przez swoich pełnomocników zgłosili do pozwanego żądania zapłaty odszkodowani zapóźniony lot, które pozwana odebrała w dniu 29 września 2016 roku.(wezwanie do zapłaty, k.10-11). W wezwaniu tym powodowie zakreślili pozwanej 30 dniowy termin na zapłaty, który upłynął z dniem 29 października 2016 roku, a zatem od dnia 30 października 2016 r. pozostawał w zwłóce i zasadne było żądanie powodów zasądzenia na ich rzecz odsetek od dnia 31 października 2016 r. do dnia zapłaty zgłoszone w pozwie.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o miarkowanie odszkodowania, bowiem z rozporządzenia nr 261/04 wynika, iż odszkodowanie ma charakter ryczałtowy, a więc niezależny i oderwany od rzeczywiście poniesionej przez pasażera szkody. Wskazuje się, że to odszkodowanie ma charakter mieszany, zarówno charakter zadośćuczynienia za krzywdę polegającą na konieczności liczenia się i znoszenia takiego opóźnienia jak i charakter odszkodowawczy.

Ponadto ustawodawca unijny wyraźnie wskazuje w jakim przypadku odszkodowanie może być zmniejszone o 50%. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 261/04 jeżeli pasażerom zaoferowano, zmianę planu podróży do ich miejsca docelowego na alternatywny lot, którego czas przylotu nie przekracza planowego czasu przylotu pierwotnie zarezerwowanego lotu: a) o dwie godziny w przypadku wszystkich lotów o długości do 1.500 kilometrów; lub b) o trzy godziny w przypadku wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1.500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1.500 do 3.500 kilometrów; lub c) o cztery godziny w przypadku wszystkich innych lotów niż loty określone w lit. a) lub b), obsługujący przewoźnik lotniczy może pomniejszyć odszkodowanie przewidziane w ust. 1 o 50 %. Pozwana jednak nie wykazała zaistnienia żadnej z powyższych przesłanek umożliwiających zmniejszenie wysokości ryczałtowego odszkodowania.

Z tej przyczyny, w razie uwzględnienia roszczenia powoda, Sąd nie mógł zmodyfikować kwoty przysługującego powodowi odszkodowania.

W związku z powyższym Sąd uznał, że powodowi należy się zryczałtowane odszkodowanie w kwocie po 400 euro na podstawie art. 7 ust. 1 pkt b Rozporządzenia (WE) nr 261/04 wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot po 400 euro od dnia 31 października 2016 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w punkcie drugim wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, w myśl której strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Pozwana, będąca stroną przegrywającą sprawę, obowiązana jest zwrócić na rzecz powodów poniesione przez nich koszty procesu w tym koszty zastępstwa procesowego.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.